

emcdda.europa.eu

SDĚLENÍ

Wolfgang Götz, ředitel Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost

Při příležitosti zveřejnění
Výroční zprávy za rok 2008: stav drogové problematiky v Evropě
Embargo: 10:00 SEČ — 6.11.2008

Rozvážná analýza toho, co víme o dnešní drogové situaci, je nezbytnou podmínkou pro informovanou, produktivní a logickou diskusi o této složité problematice. Ta zajišťuje, že názory jsou podloženy fakty a že ti, kteří přijímají obtížná politická rozhodnutí, mohou mít jasnou představu o nákladech a přínosech dostupných možností. To je smyslem naší *Výroční zprávy za rok 2008: stav drogové problematiky v Evropě*, kterou vám dnes v Bruselu s hrdostí předkládáme.

Uplynulý rok byl nezvyklým rokem úvah na evropské i celosvětové úrovni o tom, jak si zatím protidrogová politika vede a jakým směrem by se měla ubírat v budoucnosti. Agentura EMCDDA přispívala aktivně na obou úrovních. Poskytovala zejména technickou podporu Evropské komisi při hodnocení současného protidrogového akčního plánu EU (2005–08), ale asistovala také při průběžném posuzování cílů stanovených v roce 1998 na zvláštním zasedání Valného shromáždění OSN (UNGASS) věnované problematice drog ⁽¹⁾.

S potěšením můžeme poznamenat, že podle mezinárodních standardů patří nyní Evropa ke světovým regionům, kde monitorovací kapacity patří k nejrozvinutějším. Přesto jsme nadále plně odhodláni zlepšovat kvalitu a správnost dostupných údajů, abychom poskytli ještě lepší informace pro realizaci politik a pro praxi napříč celou EU.

Dnešní zpráva ukazuje, že ačkoliv užívání drog zůstává na historicky vysoké úrovni, zjevně vstupujeme do stabilnější fáze. Celkově nepozorujeme nárůst u většiny forem užívání drog a u některých je trend sestupný. Například ukazatele sledující užívání amfetaminu a extáze svědčí o celkově stabilní situaci nebo o poklesu. A podle nejnovějších údajů existují silnější signály, že v některých zemích se stabilizuje nebo snižuje užívání konopí mezi mladými lidmi.

Ačkoliv je dostupnost léčby v Evropě stále nedostatečná, neustále se zvyšuje, a v některých zemích dosáhla bodu, kdy většina uživatelů heroinu, kdysi považovaných za skrytou populaci, je nyní v kontaktu s nějakým druhem služeb. A zatímco ještě před několika lety byla v diskusích o protidrogové politice ústřední obavou infekce virem HIV mezi injekčními uživateli drog, míra nově nakažených v důsledku užívání drog poklesla a tento trend dále pokračuje.

Na evropské úrovni jsme také svědky větší provázanosti přístupů při řešení problematiky drog mezi členskými státy EU. V současné době již 26 členských států EU a Chorvatsko, Turecko a Norsko přijalo národní dokumenty protidrogové politiky (v porovnání s 10 zeměmi v roce 1995), jejichž struktura se stále více přibližuje protidrogovému akčnímu plánu EU. Právě loni byla zaznamenána vysoká aktivita v oblasti tvorby politiky na národní úrovni, jelikož téměř polovina (13) členských států EU se nachází v různých fázích přezkoumání a přepracování svých dokumentů protidrogové politiky.

I když je důležité ocenit tento příznivý vývoj, nesmíme zapomínat, že povaha drogové problematiky i nadále vzbuzuje obavy a přináší další náročné úkoly. V centru pozornosti dnes jsou: varovné informace týkající se heroinu, pokračující nárůst užívání kokainu, vysoká

prevalence viru hepatitidy C (HCV) mezi injekčními uživateli drog, vysoká míra úmrtnosti související s drogami a rostoucí počet zpráv o zneužívání a nezákoně výrobě syntetických opiátů, například fentanylu. Kromě toho zpráva poukazuje na průměrný 36 % nárůst hlášených trestných činů souvisejících s nelegálním nakládáním s drogami v členských státech EU mezi r. 2001 a 2006. A přehled zveřejněný dnes spolu s výroční zprávou ⁽²⁾ se věnuje potenciálnímu riziku problémů spojených s užíváním drog speciálně u zranitelných mladých lidí.

Tyto obavy mě přivádějí k otázce, jak je problém drog v Evropě ekonomicky nákladný — jedná se o základní téma současných politických diskusí o drogách a o otázku, o které pojednávají jednotlivé části této zprávy ⁽³⁾. V uplynulých 12 měsících agentura EMCDDA pracovala na nalezení a zkoušení společných nástrojů, které usnadní sběr údajů o veřejných výdajích souvisejících s drogami napříč EU. I když je tato práce ve svých počátcích, naše první odhady naznačují, že státní výdaje na drogovou problematiku by mohly dosáhnout v průměru přibližně 60 EUR ročně na jednoho občana EU.

Ještě obtížněji se kvantifikují škody způsobené užíváním drog: tragické ztráty života, účinky trestné činnosti související s drogami, negativní dopady na společenství, kde se drogy vyrábějí nebo prodávají, a to, jak obchod s drogami podkopává sociální rozvoj a politickou stabilitu producentů a tranzitních zemí. Stačí připomenout znepokojivý vývoj vyplývající z tranzitu kokainu přes západní Afriku, abychom si uvědomili, jaké vedlejší škody může tento problém způsobit.

Zabýváme se také tím, jak se ve všech evropských zemích provádí výzkum drogové problematiky, který poskytuje informace nezbytné k popisu a pochopení dopadu nezákonných drogi. Nedávná zpráva EMCDDA o této otázce ⁽⁴⁾ poskytuje přehled uspořádání výzkumu drogové problematiky v Evropě. Nová studie, kterou zahájila Evropská komise, bude obsahovat doporučení, jak zaplnit mezery ve znalostech a zlepšit spolupráci v oblasti výzkumu na evropské úrovni.

Uplynulý rok bude pravděpodobně vnímán jako významná křižovatka v dějinách mezinárodní politiky kontroly drog. Evropa se připravuje na přijetí nového protidrogového akčního plán EU (2009–2012) s vědomím, že víc než kdykoliv jindy existuje shoda na tom, kterým směrem se vydat, a zřetelnější pochopení náročných úkolů, které jsou před námi.

Poznámky:

⁽¹⁾ Průběžné posouzení po 10 letech bylo zahájeno na zasedání Komise OSN pro omamné látky (CND) v březnu 2008.

⁽²⁾ Viz vybrané téma: *Drugs and vulnerable groups of young people*, 6.11.2008.

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

⁽³⁾ Viz také vybrané téma: *Towards a better understanding of drug-related public expenditure in Europe*, červenec 2008.

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

⁽⁴⁾ Viz také vybrané téma: *National drug-related research in Europe*, září/říjen 2008.

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

Informace o všech produktech výroční zprávy, tiskových zprávách, službách a akcích budou k dispozici dne 6. listopadu 2008 v 10:00 SEČ na adrese: <http://www.emcdda.europa.eu/events/2008/annual-report>